

Till Justitiedepartementet

Remissvar över delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Sammanfattning

Alvesta kommun ställer sig sammantaget positiv till utredningens förslag. Förslaget underlättar för myndigheterna att dela information med varandra för de aktuella syftena att förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. Föreslagen sekretessbestämmelse framstår som en rimlig avvägning mellan behovet av en sekretessbrytande bestämmelse och skyddet för känsliga uppgifter som rör den enskilde.

Alvesta kommuns synpunkter

Alvesta kommun framför följande synpunkter på förslaget:

Ökade möjligheter att utbyta information gällande barn och unga (och även vuxna) som riskerar att fara illa och utnyttjas i kriminella sammanhang kan antas i de flesta fall bli till fördel för både socialtjänsten och den enskilde. Genom ett utökat informationsutbyte får socialtjänsten större möjlighet att ge enskilda den hjälp och det stöd som han eller hon behöver. Förslaget underlättar inom de områden där socialtjänsten samverkar med olika myndigheter. Även internt hos kommunen underlättas informationsutbytet mellan olika nämnder och förvaltningar.

Den största risken med förslaget är att förtroendet för socialtjänsten eventuellt kommer att minska, då enskilda blir tveksamma till att prata med socialtjänsten om socialtjänsten kan komma att lämna uppgifter vidare till exempelvis polisen. Denna risk bedöms främst finnas i enskilda fall, varvid socialtjänsten också bör ha möjlighet att vid en intresseavvägning komma fram till att det föreligger sekretess för aktuella uppgifter. Risken kan därför anses godtagbar utifrån det övergripande syftet med den nya sekretessbrytande bestämmelsen att förhindra, förebygga upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet.

Den föreslagna intresseavvägningen är svår att göra för den enskilda medarbetaren, vilket med största sannolikhet kommer att ytterligare belasta anställda inom socialtjänsten. Redan utifrån nu tillämpliga sekretessbestämmelser tycker socialsekreterarna att reglerna är svåra att tillämpa. Risken finns att socialsekreterare bedömer att det föreligger sekretess i högre utsträckning än vad som är avsett med den nya bestämmelsen. Skälen kan vara en önskan att inte minska förtroende hos klienten samt en rädsla för att bryta mot den straffsanktionerade tystnadsplikten. Ett upphävande av vissa andra bestämmelser gällande socialtjänstsekretess är önskvärt för att underlätta tillämpningen.

Mot bakgrund av ovanstående vill kommunen även särskilt lyfta fram behovet av kunskapshöjande insatser om sekretessregler för socialtjänsten. Redan vid dagens

tillämpning ställs den enskilde medarbetaren inför juridiskt svåra bedömningar vid sekretessprövningar, vilka dessutom ska behandlas skyndsamt i en i övrigt pressad arbetssituation. Införandet av en generell sekretessbrytande bestämmelse kommer inledningsvis att öka svårigheten att tillämpa sekretessbestämmelserna. Utbildningsinsatser bör tas fram nationellt för att öka effektiviteten i implementering av den nya bestämmelsen och öka likvärdigheten vid tillämpningen.

Samtycke kommer inte att behövas i samma utsträckning som idag, vilket kan medföra viss förenkling vid hantering av ärenden. Dock kan samtycke ändå behöva begäras in i vissa fall, eftersom det kan vara svårt att i förhand bedöma om uppgifter omfattas av sekretess eller om de kommer lämnas vidare till annan myndighet. För att bibehålla förtroendet för socialtjänsten hos klienten kan det därför vara bra att även fortsättningsvis begära in ett samtycke.

Det kan ifrågasättas om förslaget inte kommer innebära kostnadsökningar för kommunen, i vart fall inledningsvis. På grund av den ökade komplexiteten vid sekretessprövningar kan socialtjänstens personalkostnader öka. Socialtjänsten kan behöva anställa mer personal, då sekretessprövningarna kommer att ta längre tid att genomföra och fördröja övrig ärendehantering. Därutöver kommer prövningarna ställa krav på högre kompetens hos personalen för att kunna hantera sekretessprövningar. Ytterligare belastning på socialtjänsten kan vidare uppkomma då antalet begäran om uppgifter troligen kommer att öka i stor omfattning.